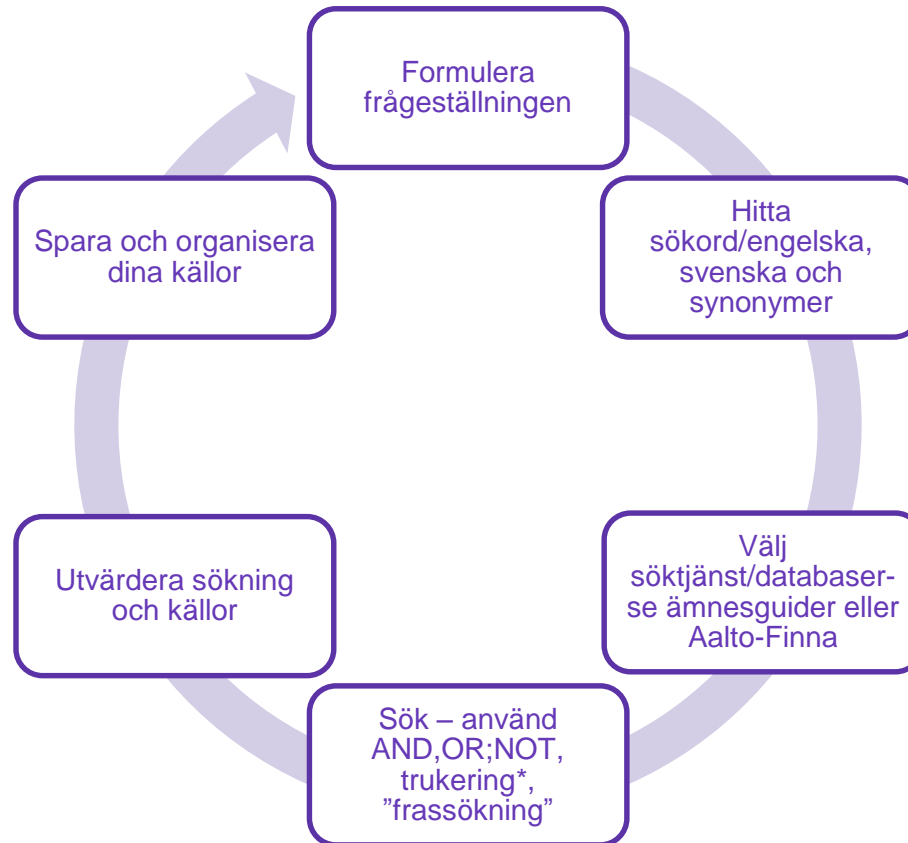

Kandidatseminariet: KÄLLHÄNVISNING

Bild Tuomas Uusheimo

Sökprocessen

Att utvärdera källor (enligt Chalmers Libguides: Sök- och skrivguide)

Källkritisk granskning är en viktig del i sökprocessen och det akademiska skrivande.

- Relevans
- Upphovsman
- Syfte
- Tillförlitlighet – är informationen granskad före publicering, t.ex. för tidskriftsartiklar vetenskaplig granskning (Peer review)
- Aktualitet

Relevans

- Är publikationen relevant för ditt ämnesområde?
- Svarar informationen på din frågeställning?
- Vilken målgrupp riktar sig informationen till, forskare, studenter, allmänheten eller företag?
- Är informationen på en lämplig nivå dvs. inte för grundläggande eller för avancerad?

Upphovsman

- Finns författare eller upphovsman angiven?
- Är författaren knuten till något universitet, forskningsinstitut eller organisation? Finns det kontakuppgifter som e-postadress?
- Har författaren publicerat andra artiklar eller böcker inom ämnesområdet?
- Nämns eller citeras författaren i andra publikationer? Detta kan du kontrollera i databaser som [Web of Science](#) och [Scopus](#).
- Är utgivaren av publikationen ett universitet, ett vetenskapligt förlag, myndighet, företag eller en privatperson?

Syfte

- Vad är syftet med publikationen? Att presentera forskningsresultat, informera, undervisa, sälja eller påverka?
- Förklarar upphovsmannen/utgivaren sitt syfte?
- Presenteras fakta eller åsikter?
- Är framställningen objektiv?

Tillförlitlighet

- Är informationen väl underbyggd med dokumenterade faktauppgifter?
- Finns en fullständig och korrekt skriven referenslista?
- Skiljer sig uppgifter markant från det du tidigare läst inom området?
- Är informationen granskad före publicering?
t.ex. tidskriftartiklarnas ”peer review”
kvalitetsgranskning före de publiceras i tidskriften.

Aktualitet

- När publicerades informationen? Tidskriftsartiklar har alltid ett publiceringsdatum och böcker alltid ett publiceringsår.
- När det gäller webbdokument kan det ibland vara svårt att hitta publiceringsdatum men många gånger finns information om när sidan är uppdaterad. Är informationen tillräckligt aktuell för ditt syfte? Utvecklingen går fort inom vissa områden och material kan snabbt bli föråldrat. Inom andra områden kan även äldre böcker och artiklar vara relevanta.
- Har informationen reviderats eller uppdaterats?

TIPS för att hitta nyare mera aktuell information

- Finns det en senare version eller upplaga av publikationen? Om materialet känns inaktuellt kan du hitta nyare information inom ämnesområdet genom att se *vilka som citerat dokumentet efter att det publicerats.*
- Konferensbidrag kan vara intressanta då de presenterar ny forskning och vad som händer inom ett område just nu.
- Har du hittat ett äldre konferensbidrag? Sök då hellre vidare på upphovsmannen och se om du inte kan hitta en vetenskapligt granskad artikel där författaren presenterar sina resultat.

Varför källhänvisningar

- informationen skall vara spårbar, så att läsaren kan få tilläggsinformation
- visar att skribenten är insatt i ämnet
- samlar informationen (litteraturen) om ett forskningsämne till en helhet

När skall man referera (1)

- du får inte kopiera andras texter och använda dem som egna
- håll isär dina egna tankar och ideer från sådana, är lånade från andra
- du behöver inte ange källor för sådant, som kan betraktas som allmän kunskap eller rena självklarheter

När skall man referera (2)

- figurer och tabeller får ingå i examensarbetet utan författarens personliga tillstånd
- direkta citat sätts inom citations-tecken ”.....”

System för källhänvisningar

- **Harvard-systemet** eller författar-åratalssystemet
- Systemet med **numrerade referenser** eller Vancouver systemet
- **Fotnot-systemet**
- plus en massa andra system – många forskningsområden och tidskrifter har sina egna system.

- OBS!
- Här på föreläsningen (biblioteket) kan bara visas de allmänna principerna kring systemen och hur dessa är uppbyggda.
- Bekanta dig med din egen institutions instruktioner och checka med din handledare om vilket system, som prefereras.
- Vid ingen preferens – kan t.ex. Harvard systemet tillämpas

Hänvisningen är tudelad

- källhänvisning i den löpande texten –
texthänvisning formas enligt vissa regler
- den fullständiga källhänvisningen finns som en
post i käll- eller referensförteckningen
- baserar sig på den finska standarden SFS 5989
Kirjallisuusviitteiden laatiminen (rubriken översatt till
Bibliografiska referenser)

Källhänvisning i den löpande texten - Texthänvisning

- Harvardsystemet:

Virta (2007, s. 90-93) har påvisat, att i maskiner som vibrerar.....

Enligt en utredning (Mäki et al. 2006, s. 50) saknar detta betydelse.....

Det vetenskapliga skrivarbetet kräver noggrannhet, som kan är viktigt i jobbet som sakkunnig (Virta 2008, s. 50; Rummukainen 2009, s.35.)

- Numrerade referenssystemet

Virta [1, s. 90-93] har påvisat .....

På svenska använd helst förkortningen m.fl.

Tre författare skriver man ut för att sedan övergå till m.fl. eller et al. - förkortningarna. Namnen kan åtskiljas med &-tecknet.

Placering av källhänvisningen i den löpande texten

Placeringen visar hur stor del av texten som berörs av hänvisningen

1. om du avser **en mening** bör du placera den före slutpunkten i denna mening (Andersson 2006, s.50-52).
  2. om du avser att **hänvisningen gäller flera meningar** läggs hänvisningen efter den sista meningen och en extra punkten skrivs in i parentes. (Andersson 2006, s. 50-52.) Därefter skrivs .....
- Punkternas placering i texten följer standarden om bibliografiska referenser (SFS 5989).

Exempel 1

- Enligt Harvard
- En referens- eller källförteckning skall hjälpa läsaren att hitta de källor du använt dig av. Läsaren kanske vill kontrollera en uppgift, som inte verkar att stämma (Walla 2004, s. 70). Det kan .....
- Om punkten är inskriven efter parenteser refereras endast föregående mening.

Exempel 2 enligt Harvard

- En referens- eller källförteckning skall hjälpa läsaren att hitta de källor du använt dig av. Läsaren kanske vill kontrollera en uppgift, som inte verkar att stämma. (Walla 2004, s. 70.) Det kan .....
- Om punkten är skriven före och inom parentesen refererar man till flera meningar. I detta fall till två.
- I internationella artiklar ser man dock sällan ovanstående sätt dvs med en punkt innanför parentesen.
- I systemet med numrerade referenser används oftast ingen punkt inom parentesen.

Källförteckning - Harvardsystemet

- referenserna i alfabetisk ordning enligt författarnamn
- årtalet direkt efter författaren
- om samma författare står bakom flera källor ordnas de kronologiskt, och om de förekommer under samma år, skiljs dessa åt med bokstäverna a,b,c

Källförteckning med numrerade referenser – varför viktigt med datum för hämtad

[1] Laakso, T. *Miten kirjoitan diplomityön. Opas diplomityön kirjoittajalle*. Otnäs TKK, Avdelningen för elektro- och telekommunikationsteknik, 1999. [Hämtad 24.10.2006]. Tillgänglig: <http://www.sahko.tkk.fi/opiskelijat/lomakkeet/diplomityoohje.pdf>.

*)

[2] Kauranen, I., Mustakallio, M. & Palmgren, V. *Tutkimusraportin kirjoittamisen opas opinnäytetyön tekijöille*. Esbo TKK, 2006. 109 s. ISBN 951-22-8359-X.

*) [ny adress- den gamla fungerade inte längre](https://into.aalto.fi/download/attachments/1022561/diplomityoohje.pdf?version=1&modificationDate=1301040233000)
<https://into.aalto.fi/download/attachments/1022561/diplomityoohje.pdf?version=1&modificationDate=1301040233000>

Elektronisk tidskriftsartikel

- Harvardsystemet
- Abbas, H. & Magnusson, C. & Yngstrom, L. & Hemani, A. 2011. Addressing dynamic issues in information security management. Information Management & Computer Security. [e-tidskrift]. Vol. 19:1. S. 5-24. [Hämtad 30.8.2011]. ISSN 1758-5805. Tillgänglig: DOI 10.1108/09685221111115836.

DOI = Digital Object Identifier System

identifikationsnummer för artikeln

Elektronisk tidsskriftsartikel

- enligt numrerade referenser

Lassalle, V. L. & Failla, M. D. & Vallés, E. M. & Martin-Martinez, J. M. Chemical modification of styrene-butadiene-styrene co-polymer by grafting of N-carbamyl maleamic acid. Journal of adhesion science and technology. vol. 18:15. 2004. S. 1849-1860. [Hämtad 14.2.2010]. ISSN 1568-5616. Tillgänglig: DOI:10.1163/1568561042708359.

Bok - tryckt eller elektronisk (e-bok)

- Hänvisningen eller referensen till en e-bok skrivs på samma sätt som för en tryckt.
- Havardsystemet
Amjad, Z. 2000. Advances in crystal growth inhibition. New York, USA: Kluwer Academic Publishers. 277 s. ISBN 0-3064-6924-3 (elektronisk).

Standard

- **Harvardsystemet**

SFS-EN 81-80. 2004. Hissien suunnittelua ja rakentamista koskevat turvallisuusohjeet. Käytössä olevat hissit. Osa 80: Säännöt käytössä olevien henkilö- ja tavarahenkilöhissien turvallisuuden parantamiseksi. Helsinki: Suomen standardisoimisliitto. 72 s.

- **Numrerade referenser**

[1] SFS-EN 81-80. Hissien suunnittelua ja rakentamista koskevat turvallisuusohjeet. Käytössä olevat hissit. Osa 80: Säännöt käytössä olevien henkilö- ja tavarahenkilöhissien turvallisuuden parantamiseksi. Helsinki: Suomen standardisoimisliitto, 2004. 72 s.

Patent

- Referens till patent:

Land och patentnummer (t.ex. EP betyder European Patent).

Publiceringsår (i Harvard). Titel. Innehavare av patentet. (Personer bakom patentet) Ansökningsnummer. Datum för patentansökan.

Publiceringsdatum . Sidoantal.

Harvard systemet

EP 1713073 A1. 2006. Universal housing for holding storage devices. Quantum Corporation, San Jose, US. (Thorson, Thomas A.) 06252028.3. 12.04.2006. Publ. 18.10.2006. 17 s.

Konferens

- **Harvard systemet**

Graefe, G & Shapiro, L D. 1991. Data compression and database performance. In: Kumar, Vijay & Unger, E. A. Proceedings of the 1991 Symposium on applied computing. Kansas City, Missouri, USA. 3-5.4.1991. Los Alamitos, California, USA: IEEE Computer Society Press. s. 22-27. ISBN 0-8186-2136-2.

Konferens ”paper ”publicerat i en tidskrift

- **Harvard systemet**

Oliveira, P. J. & Issa, R. I. 2003. Numerical aspects of an algorithm for the Eulerian simulation of two-phase flows. In: Morgan, K. & Weatherill, N. P. (eds.) ECCOMAS Computational fluid dynamics conference part V. University of Wales, Swansea, United Kingdom. 4-7.9.2001. International journal for numerical methods in fluids. 2003. Vol. 43:10-11. s. 1177-1198. ISSN 0271-2091. Tillgänglig: DOI: 10.1002/flid.508.

Examensarbete i elektronisk form

- Harvardsystemet

Nieminen, M. 2004. Information support for user-oriented development organisation – Consideration based on the constructional evaluation of knowledge storage. Doktorsavhandling. Tekniska högskolan, Avdelningen för datateknik. Esbo. [Hämtad 15.12.2009]. Tillgänglig: <http://lib.hut.fi/Diss/2004/isbn951227308X>. ISBN 951-22-7308X (elektronisk).

Webbsidor / internetkällor i Harvard

- inkludera i den mån det finns tillgängligt följande uppgifter
- författarens namn, organisationens eller myndighetens namn; årtal; dokumentets eller sidans titel; webbplatsens titel eller "ägare"; fullständig URL adress samt det datum du hämtade dokumentet. Datumet kommer före adressen.
- om det finns finns t.ex. författare, så börja med organisationen (ex SYKE som på svenska heter Finlands miljöcentral)

Exempel på webbsidor

- enligt Harvard
- SYKE (Finlands miljöcentral). 2013. Forskning och utveckling för miljön. Nättdokument. [Hämtad 2.10.2013]. Tillgänglig: http://www.syke.fi/sv-FI/Forskning_utveckling
- Enligt systemet med numrerade referenser:
- IEEE (Institute of Electrical and Electronic Engineers). IEE Editorial Style Manual. Nättdokument. Uppdaterad 11.2. 2010. [Hämtad 29.1. 2013]. Tillgänglig: <http://www.ieee.org/documents/stylemanual.pdf>

Intervju

- Harvardsystemet

Nieminen, M. 2012. Professor. Aalto-universitetets högskola för teknikvetenskaper. Institutionen för datateknik. Esbo. PB 11000, 00075 Aalto. Intervju. 5.2. 2012.

Exempel på andra system för källhänvisningar

- fotnot systemet där notsiffrorna ofta är upphöjda,
- vanligt bland många tidskrifter

Hänvisningen i texten saknar parenteser och siffran placeras i texten på samma sätt dvs vid meningens slut som en upphöjd siffra.

Nere på samma sida skrivs den fullständiga referensen in eller en del av denna. Källförteckningen i slutet av arbetet skrivs i alfabetisk ordning utan numrering.

En kombination av Havard och systemet med numrerade referenser

- Källhänvisningarna i källförteckningen placeras i alfabetisk ordning och numreras
- Texthänvisningarna får sin nummer från källförteckningen.
- Texthänvisningen har samma form som i systemet med numrerade referenser

Slutligen.....

- Var noggrann – det verkar vara en formalitet men här är viktigt med formen.
- Det kan finnas flera varianter utseendemässigt också inom Harvard-systemet t.ex. om titeln är kursiverad eller inte. Det viktigaste är att vara konsekvent och genomgående använda samma stil i texten och ha referensposterna i samma format
- Källhänvisningarna (referenserna ger en allmän bild av arbetet, dess nivå och tillförlitlighet

Övningsuppgift

Foto Tuomas
Uusheimo

Aalto-yliopisto Kirjasto
Aalto-universitetet Biblioteket
Aalto University Library

Uppgift: Källhänvisning till en tidskriftsartikel

Författare

Årtal (i Harvard-systemet).

Titel.

Tidskriftens namn, (Nätdokument],

Volymens nummer. Årtal. (i systemet med numrerade referenser). Tidskriftens nummer. Sidonumren, [Hämtad datum]. ISSN. DOI.

Title: HURRICANES AND CLIMATE CHANGE.

Authors: Elsner, James B.¹ *jelsner@fsu.edu*

Source: Bulletin of the American Meteorological Society; May2008, Vol. 89 Issue 5, p677-679, 3p, 6 graphs

Document Type: Article

Subject Terms: *CLIMATIC changes -- Research
*HURRICANES
*RESEARCH
*EARTH sciences -- Study & teaching
*NATURAL disasters
*POISSON distribution
*MICROCLUSTERS
*CONGRESSES & conventions
DISASTERS, Prehistoric

Geographic Terms: CRETE (Greece)
GREECE
NAICS/Industry Codes561920 Convention and Trade Show Organizers

Abstract: The article presents discussions made during the International Summit on Hurricanes and Climate Change held at Crete, Greece on May 27 to 30, 2008 which addresses on the research to be use to advance the science of hurricane climate. It mentions that several approaches were considered during the summit including the Poisson distribution which provides a context that is consistent with the nature that underlies physical processes and analogous on the laws of physics and the study of meteorology. Paleotempestology, which is the study of prehistoric storms from geological and biological evidence, was also an important focus. In addition, the summit addressed variety of perspectives that range from microphysics of lightning to geological evidences of prehistoric storms. INSET: INTERNATIONAL SUMMIT ON HURRICANES AND CLIMATE CHANGES.

Author Affiliations: ¹Department of Geography, Florida State University, Tallahassee, Florida

ISSN: 00030007

DOI: 10.1175/BAMS-89-5-677

Accession Number: 32695086

Database: Academic Search Elite

Enligt Harvard-systemet

Elsner, J. B. 2008. *Hurricanes and climate change*. Bulletin of the American Meteorological Society, vol. 89: 5. S. 677-679. [Hämtad 27.9.2012]. ISSN 0003-007. Tillgänglig: DOI: 10.1175/BAMS-89-5-677.

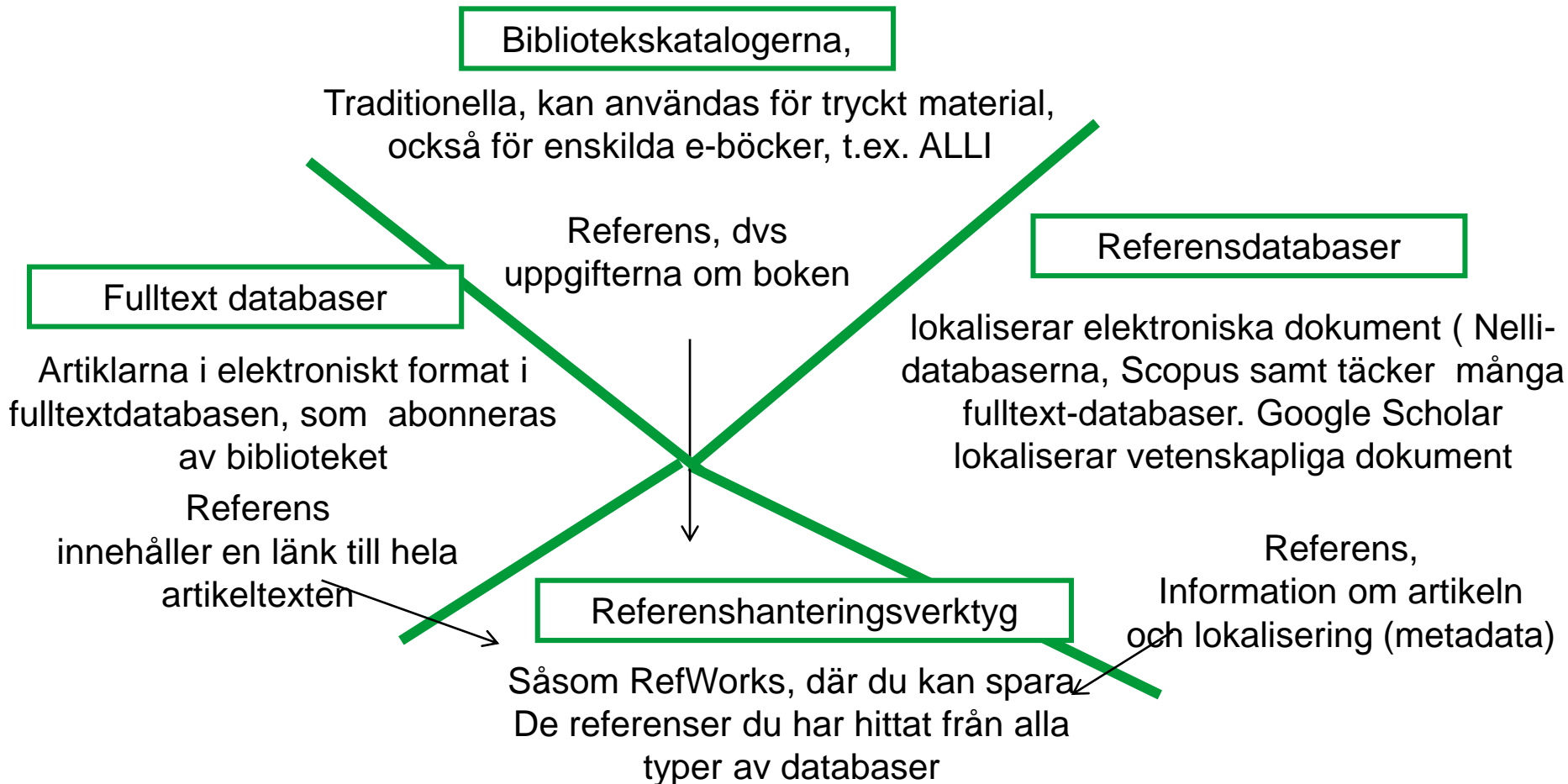
Enligt systemet med numrerade referenser

1. Elsner, J. B. *Hurricanes and climate change*. Bulletin of the American Meteorological Society. Vol. 89: 5. 2015. S. 677-679.
[Hämtad 27.9.2012]. ISSN 0003-0007. Tillgänglig:
DOI:10.1175/BAMS-89-5-677.

Informationssökningens arbetsredskap

RefWorks - referenshanteringsprogram

- ger möjlighet att spara de relevanta resultaten från informationssökningarna centralt på en och samma plats.
- Obs! Då du skapar ditt användarkonto, måste du göra det från en dator som är kopplad till Aalto nätet.
- De flesta databaser har en ikon för RefWorks, med vilken man kan lätt överföra sina referenser till RefWorks, om inte se beskrivningen från RefWorks Help
- Också **Bibtex** formatet finns med
- Det finns även flera andra referenshanteringsprogram. Som exempel kan nämnas Mendeley

Mendeley

- Ett PDF bibliotek med bl.a. referenshanteringsprogram, som kan användas i t.ex iPhoneen tai iPadiin.
- Biblioteket har inget användarstöd för Mendeley.
- Också MS Word plugin.
- Man kan importera PDF-biblioteket som en källförteckning i esim. Bibtex formatet.
- Man kan också publicera material i Mendeley, men var noggrann så att inget material med upphovsrätt publiceras (inte ens i misstag)
- Slogan: organize, share, discover.